

Ovih dana iz pera našeg sumještana Nikole Cetine izašla je monografija **OTOCI PRAVOSLAVLJA U KATOLIČKOM MORU - Crkve i manastiri Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj**, vrijedna knjiga nastala objedinjavanjem niza tekstova koje je Nikola objavio u časopisu *Identitet* u periodu od 2006 - 2015.g..

Ovaj vrijedni djelomični prikaz sakralne kulturne baštine Srba u Hrvatskoj iznenađuje svojom širinom i bogatstvom i otkriva dosad, ako ne skrivenu a ono barem javno potisnutu dimenziju rasprostranjenosti i duhovnog života Srba na ovim prostorima.

Stoga ovu monografiju smatram poticajem i autoru i ostalim kroničarima da nastave istraživati ovo područje i iskoriste ga kao putokaz da osvijetle životne, socijalne i kulturne uvjete postojanja našeg naroda u prohujalom vremenu kao i ono što je od toga do danas ostalo.

U namjeri da monografiju približimo čitaocima, izdvajamo

Riječ autora

Kada sam prije osam godina došao u redakciju "Identiteta" i predložio uredniku da pišem o pravoslavnim hramovima nisam ni pomišljao da bi od mojih priloga mogla nastati i knjiga. Htio sam samo dati skroman doprinos očuvanju od zaborava činjenice o brojnoj prisutnosti pravoslavnih Srba u ovim našim, često za njih ne baš gostoljubivim krajevima, i njihovoj upornosti da ostanu ono što jesu slijedeći svijetle tradicije svojih predaka.

Opirali su se, dosta uspješno, unijaćenju, katoličkom prozelitizmu, asimilacijama, ali nisu mogli izbjeći genocidna stradanja u Drugom svjetskom ratu i egzodus 1995. godine.

Otimanju od zaborava valja spomenuti da je na području sadašnje Hrvatske 1825. godine bilo oko 400 sveštenih lica Srpske pravoslavne crkve koji su stolovali u oko 300 mjesta u kojima su

Živjeli pravoslavni Srbi, koji su u to vrijeme činili oko 25 posto stanovništva Hrvatske.

Živjeli su tada pravoslavni Srbi i imali svoje hramove na Visu, u Senju, Korčuli, Tribnju-Šibuljini, Metkoviću, Gospiću, Ivanić Gradu i mnogim drugim mjestima o čemu se sada nerado govori i piše.

Pisanje o pravoslavnim svetinjama iziskuje dosta istraživanja, razgovora i snimanja u čemu sam imao i imam dragocjenu pomoć i podršku iz redova SPC-a.

Nit vodilja da ustrajem u ovom zahtjevnom projektu su riječi mog djeda Đure-Ođure koji me je kao dijete savjetovao da zapamtim tko sam i što sam. Bio je ponosan na svoje krajiško porijeklo, na svoje pravoslavlje, svoju krsnu slavu Svetog Nikolu. Trajno su ostali u mojim sjećanjima i izleti po Dalmaciji s ocem Dušanom. Okrepu i konačište nalazili smo u manastiru Krka u kojem bi nas ugostio iguman Nikodim Opačić, starina s impresivnim stasom i glasom. Dječaćki znatiželjan upijao sam njegove riječi o ponosnom narodu koji se na ovim prostorima oduvijek bori za opstanak i kako je poslanje svih nas da "nam se sjeme ne utre".

Njihove poruke i pouke ostadoše urezane u moju memoriju, pa je i pisanje o pravoslavnim svetinjama dio mojeg duga prema njima i prema svima koji će se listajući ovu knjigu podsjetiti na našu slavnu prošlost i poraditi da opstanemo i u budućnosti.

Nikola Cetina

Napomena:

Knjiga "Otoci pravoslavlja u katoličkom moru: Crkve i manastiri Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj može se po promotivnoj cijeni od 80 kuna naručiti kod autora na email **nikola.cetina@xnet.hr** ili na mob. **098/163 38 37.**